

Szép Ernő: Jégpálya

Korcsolyát kötöttem s rászállottam a jégre. Milyen kellemes és milyen meglepő, hogy csúszok, futok a jég homályos tükrén, szinte lengek a két keskeny érc talp felett, milyen különös, hogy nem felejtettem el ezt a kis téli tudományt a hosszú esztendő óta, mióta utoljára korcsolyáztam. Oh, gyerünk vissza az ifjú élvek e sima mezejére, örvendjünk ez egyszerű, egészséges jó örömnél, öleljük mellünkbe hevesen a szembejövő friss szelet, csípessük cipőszínűre orcánkat az ártatlan hidegtől, csússzunk jobbra-balra, iramodjunk neki, fussunk, repüljünk, forogjunk, szédüljünk egy kicsit, felejtkezzünk el... az ólmos fényű jégen hosszú, szeszélyes árnyékom fut velem a korcsolyáktól írt végtelen karcsú hieroglifák között, a magasból ragyogó villamos ívlámpák világításában. Arcok villannak el mellettem jobbra-balra, csupa idegen arc, senkit se ismerek ezen a nagy jégpályán, magamban forgolódom, tünetedezek a sajátságosan mozgó sokaságban. A melegedő pavillon előtt a katonabanda játszik, kedves, buta amerikai nótát ropogatnak a tréfás réztrombiták, hangos nevetés, itt-ott ijedt sikongatás, vígan csörgő diskurzusok az elfutó párok mosolygó ajkán, Istenem, mit beszélgethetnek, valami olyan kedveset és üreset, mint amit a katonazene játszik. Kifelé igyekszem a középről, gyors

hajlásokkal kikerülöm a korcsolyázókat, kicsúszok a pálya szélére, a korlátnak támaszkodom, nézni egy kicsit a népet. A félkarommal lekönyökölök, s engedem magam előtt szédelegni ezt a közeli, mégis oly távolinak tetsző világot.

Mozdulatlan tekintetem előtt kecsesen, s jó melegen öltöztetett gyerekek futkároznak, egy-egy pici kis leány még gyámoltalanul kacsázik, néha, mikor az egyensúlya bajba jutott, hirtelen kiterjeszti két gyenge karját, balanszírozik velük, mint mikor a kis madár a szárnyát lebegteti. Szép karcsú fiúk hasítanak tova, fehér pamutkabátban s fehér sipkában, térdigérő sportnadrágban, mi mindent tudnak a jégen, féllábon milyen nagy köröket húznak, leguggolnak, forognak, tánclépéseket tesznek, a korcsolya orra hegyén szaladnak. Kisasszonyok illannak el, zajtalanul, kecses sportkabátban, sipkában, jobb és bal korcsolyájuk megvillan nyugodt időközökben, ahogy a lábukat váltják. Egy-egy kényelmes, kövér bundába menekült hölgyest szánkószéken repítenek maguk előtt figyelmes úrfiak. És párok, párok, párok. Nő és férfi, mind a két kezükkel összefogózva, egy tempóra futnak, hajladoznak, illegnek jobbra-balra, fejüket kissé oldalt hajtva, hallgatagon, átengedve magukat a friss levegő örömének, a csusszanó, könnyű mozdulat kellemének, a sebesség izgalmának, a zenének, egymás keze érintésének, talán szorításának, egész lényük közelségének, valami elnémult andalodás viszi őket... e komoly téli öltözetek, kurta bundák, sapkák hirtelen elvarázsolnak, úgy nézem a korcsolyapályát, mint valami szelíd régi metszetet, mintha ezek az előttem repkedő, forgó figurák egy régen elmúlt nemzedék lenne, egy vonzó, ódon, hangtalan holt világ, amelyről oly sivár melancholiában tűnődik az ember, mikor ötvenesztendős divatlapok képei fölé hajol. Oh, csupa orosz hercegné, lehetetlen nők, regények és finoman repedezett festmények hölgyei, akikkel sohase fogom lelkemet és fantáziámat kicserélni...

Oh nem, hisz élő emberek ezek, csevegnek, nevetgélnek, látom a leheletük röppenő kis ködét ajkaik előtt, hallom a korcsolya vékony hasítását, hallom a visongó, kiáltozó gyerekeket, hallom az amerikai nótát, amit el nem unnak játszani a vitéz zenészek. Felnézek a pernyeszínű téli égre, körülsétáltatom a tekintetemet a leveletlen fákon, akik deres ágaikkal karos ezüst gyertyatartókhoz hasonlítanak. Az egyik fáról a másikra átrepül egy unatkozó csóka, hallom fekete rikoltásait. Elöttem a nagy jégpálya, ez a különös téli bálterem, felnőttek és gyerekek boldog találkozója, egyszerre rákezdik örök muzsikáját a szívemben a magány bágyadt zenélőórája. Oh, mindig magamban, mindig magammal, mindig magam, mindenki idegen, senkit se ismerek, senkihez semmi közöm. Valami gyönyörű, hallatlan, botrányos dolgot vágyom művelni: szeretnék a közepébe futni a jégpályának, kitárni a két karomat s messzihallatszó csengő hangon megszólalni: Hölgyeim, nevem N. N., bocsássanak meg, olyan árva vagyok és úgy szeretnék kegyetekkel együtt lenni, jöjjön valaki együtt, csevegjünk, ne vessünk, oh ne tűrjék, hogy boldogtalan legyek, adja ide valaki a kezét...

Nem, ilyesmi az emberek közt nem megy, milyen viharos kacagás támadna, holnap benne lenne a dolog a lapokban, a közönség azt hinné megőrültem, én meg kivándorolhatnék, vagy főbe lőhetném magam. Hiszen nem is gondoltam komolyan, nem, nem. A párokról, akik folyton tűnnek, tünedeznek előttem, elhúzom irigy tekintetemet s a gyerekeket nézem, a piros arcú, fürgé, gyönyörű gyerekeket, oh ez talán még szebb, még boldogabb, még irigylendőbb, még fájdalmasabb. Mi lenne, ha a gyerekekhez pártolnék, ha gyors korcsolyámon annyi fárasztó, rossz évet átcsúszva, megint a gyerekek közé elegyednék a jégen, gyertek kis pajtások, leánykák, kis fehér bárányok, angyalok, fogózzunk össze, csináljuk egy hosszú sort, egy,

kettő, három – usgyé előre! Meneküljön előlünk aki tud, mert elsöpörjük az összes bácsikat és néniket! Jaj, elestem, csak kacagjatok, nem haragszom, csak kacagjatok...

Nem, nem, a gyerekek közé is bajos volna betolakodni. Mindnek itt a mamája, vagy a papája, vagy a svájci kisasszonya, nem engednék meg, hogy egy idegennel pajtáskodjanak a féltett gyerekek, sőt talán a kis ártatlanok maguk se barátkoznának, bizalmatlanok lennének, nem melegednének össze velem, oh, énrám fel kell nézniök s arcom borotvált, nem olyan lágy, mint az övéké és a szememben milyen elvadító szomorúság tanyázik.

Elzsibbadt a balkarom, amellyel a korlátra könyököltem, fázik a lábam, fázik a szívem, a katonazene még mindig azt a víg amerikai nótát játssza, azt a vígat, amely egyre szomorúbban, nehézkesebben, tompábban s fárasztóbban hangzik a fülembe. Az ég pernyeszínű, mintha elégett szalmakazlakkal hintették volna teli. Az ívlámpák halálok sápadtságban fénylenek. Az unatkozó csóka a másik fáról visszament az első fára, lassú röptében keserveset kiáltva, ami visszhang nélkül maradt.